

Els sants ajuden a millorar la vida dels altres

L'exemple d'Álvaro del Portillo, inspirador de nombroses iniciatives socials

El papa Francesc ha manifestat en diverses ocasions que els sants són enamorats de Déu que contribueixen també a millorar la vida dels altres: aquesta realitat es constata en el cas de Mons. Álvaro del Portillo, successor de sant Josepmaria al capdavant de l'Opus Dei, que va inspirar i encoratjar d'una manera directa un centenar d'iniciatives arreu del món dirigides als sectors més necessitats.

Alguns dels responsables d'aquestes iniciatives van participar en el congrés que es va celebrar entre els dies 12 i 14 de març de 2014 a la Universitat de la Santa Creu amb motiu del centenari d'aquest sacerdot i bisbe, que serà beatificat el pròxim 27 de setembre. Com a fil conductor, es va destacar el fet que en Álvaro del Portillo «la relació entre caritat i justícia no va ser solament tema de predicació, sinó d'acció», com va sintetitzar el teòleg Fernando Ocariz, vicari general de l'Opus Dei.

El testimoniatge del filipí Ruben Laraya va ser eloqüent: el 1987, en una situació social molt inestable, de pobresa i opressió política, «mentre molts parlaven de terror, un home parlava de canvi, era Álvaro del Portillo». Quatre anys després obria les portes a Cebú el Center for Industrial Technology and Enterprise, que en aquests vint-i-cinc anys s'ha convertit en una realitat consolidada per a la formació humana, tècnica i professional dels joves, i, a més, amb les seves iniciatives ha col·laborat en la reducció de la pobresa en una zona fortament afectada per l'últim tifó.

També es deu a Álvaro del Portillo el naixement del Centre Mèdic Monkole, al Congo, que va iniciar les activitats amb tres llits el 1991. Avui, amb diversos pavellons i 50.000 visites mèdiques anuals, és un punt de referència per a la sanitat en un dels països potencialment més rics, i més conflictius, de tota Àfrica. El doctor Leon Tshilolo, el seu director, va relatar que fins i tot en «els moments més difícils del país, amb saquejos i desordres, el centre no ha tancat mai les portes. Fins i tot la població dels voltants l'ha protegit contra les bandes armades que han envaït repetidament la capital, Kinshasa».

Giovanni Tridente
Periodista.

Mons. Ocariz es va referir a Del Portillo com a home que inspirava serenitat i pau, característiques necessàries també en l'àmbit social, com demostren les experiències de la tasca formativa i assistencial a les «perifèries» del món. «Comprovem diàriament que les persones solament poden contribuir a la pau en el seu entorn si primer troben la pau en ells mateixos», va afirmar el brasiler Roberto Ueda, director de Pedreira, un centre professional situat a les *faveles* de Sao Paulo.

Promotor d'iniciatives per al desenvolupament integral

D'aquí ve la necessitat «no de limitar el treball a l'àmbit exclusivament 'social', sinó de dirigir-se a tota la persona, com demana el Papa a l'*Evangelii gaudium*», va subratllar Sharon Hefferan, responsable de Metro, un centre situat a la perifèria de Chicago.

Als testimoniatges sobre l'impacte social d'aquestes i altres iniciatives sorgides per l'alè d'Álvaro del Portillo, s'hi va afegir el relat de la proximitat personal manifestada pel futur beat. Així ho van expressar, entre d'altres, el cardenal Carlo Caffarra, arquebisbe de Bolonya, que el va conèixer quan ell era un jove professor universitari, o Kiko Argüello, iniciador del Camí Neocatecumenal. «El seu tracte amb mi —va dir Argüello—, sempre va ser molt entrançable, ple de dolçor i afabilitat, i més d'una vegada em va manifestar la seva profunda admiració per tot el que el Camí Neocatecumenal està fent a l'Església».

Particularment detallat va ser el testimoniatge de la mare Maria de Jesús Velarde, fundadora de l'Institut Religios Filles de Santa Maria del Cor de Jesús, en relatar la proximitat que li va manifestar Del Portillo en moments difícils. «Vaig mantenir vint-i-quatre trobades amb ell en un arc de nou anys, gairebé tots d'una hora de durada; conservo més de deu cartes i tres documents que em va dirigir. Per telèfon vam mantenir més de cent converses. M'impressionava veure amb quina amabilitat i esperit sobrenatural responia a les meves trucades.»

Perspectives entorn del nou beat

Diverses personalitats van subratllar aspectes de la rica personalitat de qui el pròxim 27 de setembre serà proclamat beat.

En la conferència inaugural va intervenir Mons. Javier Echevarría, prelat de l'Opus Dei. Vinculant l'aniversari de l'elecció del papa Francesc amb la figura de Mons. Álvaro del Portillo, va

recordar que un aspecte central de la seva vida i predicació va ser precisament la fidelitat a l'Església i l'amor al Papa. «Onsevulla que es dirigís, Mons. del Portillo demanava sempre que es resés per les intencions del Romà Pontífex. Sempre va estar mogut pel desig de portar 'Roma a la perifèria' i la 'perifèria al Papa', com escrivia Sant Josepmaria.»

El cardenal Julián Herranz es va referir al treball d'Álvaro del Portillo com a secretari de la Comissió de la Vida i Ministeri dels Sacerdots a l'Església i al món, una de les deu comissions del Concili Vaticà II, al qual «va donar un dels temes més complexos, des del punt de vista i la disciplina teològica.»

Com a perit de l'esmentada comissió en aquell moment, el cardenal Herranz va recordar un aspecte que només saben els qui coneixen la història del concili: la gran divergència entre els escassos esquemes preparatoris que van ser lliurats a la Comissió, i «l'amplitud de les qüestions doctrinals i disciplinàries que van començar a suscitar-se sobre la identitat i la imatge eclesial del sacerdot, i sobre les exigències i les característiques de la seva vida i magisteri».

La Comissió va elaborar les propostes que es requerien, però el Ple del Consell va decidir que els temes, de fet, eren tan importants que calia ampliar-los en un document de més abast, un veritable «decret conciliar». Aquest canvi va suposar un esforç de treball que va recaure en gran part en Álvaro del Portillo, que va coordinar el treball de trenta dels quaranta membres i experts i consultors. El nou text, després aprovat com el decret *Presbyterorum ordinis*, es va redactar en un temps rècord i va rebre una aprovació gairebé unànime: els pares conciliars que van votar a favor van ser 2.394 i només quatre en contra.

A més de treballar en el Vaticà II i més tard en diversos organismes de la Cúria Romana, l'historiador Josep-Ignasi Saranyana va posar en relleu algunes de les contribucions de Del Portillo al dret de l'Església. Va assenyalar l'aprofundiment, a la pràctica, d'un «gran aspecte d'importància jurídica»: la noció de «fidels», que precedeix la de clergue secular o religiós.

Als testimoniatges sobre l'impacte social d'aquestes i altres iniciatives sorgides per l'alè d'Álvaro del Portillo, s'hi va afegir el relat de la proximitat personal manifestada pel futur beat.

L'historiador Josep-Ignasi Saranyana va posar en relleu algunes de les contribucions de Del Portillo al dret de l'Església.

«L'argument exposat per monsenyor Del Portillo sobre els laics era veritablement innovador en la ciència canònica», va explicar el jurista José Luis Gutiérrez. «Mentre que les persones a l'Església es divideixen bàsicament en tres categories –clergat, religiosos i laics–, va assenyalar que tots els batejats tenen en comú la condició de fidels cristians, tots participen activament en la missió de l'Església –aquesta no pot considerar-se purament passiva– i tots estan cridats a la santedat.»

Álvaro del Portillo sostenia que els fidels de l'Església tenen drets i deures; distingint entre drets fonamentals i drets individuals. Per aquesta raó, va recordar el professor Saranyana, Del Portillo va advocar per «una llei fonamental de l'Església en la qual aquests drets fonamentals s'enumeressin i anessin protegits adequadament. És un tema sobre el qual després han reflexionat altres experts en dret canònic».

Un complement humà en la figura de Del Portillo va ser ofert, entre d'altres, pel professor John Coverdale, de la Facultat de Dret de Seton Hall University (Estats Units). Com a autor de diversos estudis sobre la història de l'Opus Dei, Coverdale va posar l'accent en un aspecte potser poc conegut: sant Josepmaria «era un home sant dotat de grans qualitats humanes, però que també necessitava amor i suport, i això ho va rebre especialment d'Álvaro del Portillo».

Telegrama del papa Francesc

El papa Francesc, a través del cardenal Pietro Parolin, secretari d'Estat, va fer arribar un telegrama al Prelat de l'Opus Dei el dia 11 de març, inici del centenari d'Álvaro del Portillo. Per al papa Francesc, és una ocasió perquè «es posi en evidència el preciós exemple de vida del fidel seguidor i primer successor del sant fundador de l'Opus Dei».

De la seva vida i la seva obra, el Romà Pontífex va subratllar que Álvaro del Portillo va ser «un sacerdot que va saber conjuguar una intensa vida espiritual fundada sobre la fidel adhesió a la roca que és Crist, amb una generosa vibració apostòlica que el va convertir en pelegrí pels cinc continents».

El Sant Pare exhorta a «imitar la vida humil, alegre, oculta, silenciosa, però també decidida en el testimoniatge de la perenne novetat de l'Evangeli» d'aquest sacerdot, que l'Església vol declarar beat.

El Romà Pontífex va subratllar que Álvaro del Portillo va ser «un sacerdot que va saber conjuguar una intensa vida espiritual amb una generosa vibració apostòlica que el va convertir en pelegrí pels cinc continents».